

ἡ ἐκφράσις ἐκείνη εἶναι τὸ φίλημα, ὅπερ ἀποτελεῖ ἅμα καὶ ἐκπεπολιτισμένον εἶδος τῆς ἐκφράσεως ἐκείνης. Ὡς ἄρτι μοι ἐδόθη εὐκαιρία νὰ καταδείξω ἐν τῷ «Βιενναίῳ ἱατρικῷ ἐβδομαδιαίῳ περιοδικῷ», θεωρῶ τὸ φίλημα ὡς ἐντελὲς μεταβλητὸν εἶδος ἐκφράσεως τῆς ἀγάπης, εἶδος καθαρῶς ἀνθρώπινον, οὐτινος δὲ στεροῦνται πολλοὶ ἄγριοι λαοί.

» Εὐνόητόν ἐστιν ἡδὴ ὅτι οὔτε νὰ καταστειλῶμεν, οὔτε νὰ χαλινάγῃσωμεν δυνάμεθα διὰ κανόνων τὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἀνθρώπινων παθῶν, ἢ ἀπλῆ δὲ ἰδέα παραπλησίας διατάξεως ἀποδεικνύει τὴν χονδροειδῆ μυωπίαν σοφῶν τινῶν καὶ τῆς ἐν τοῖς νεωτάτοις χρόνοις ἐκδηλωθείσης τάσεως αὐτῶν τοῦ ν' ἀναμυθῶσιν ἐν πᾶσι τοῖς ζητήμασι τῆς νεωτέρας βακτηριολογικῆς ὑγιεινῆς.

» Ὁμολογουμένως εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας τὸ ὅτι ἡδυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν παρ' ἑκατομμυρίῳ ἀνθρώπων εἰκοσὶν ἕως τριάκοντα προσβολὰς νοσήματων διὰ λήψεως εὐρέων προφυλακτικῶν μέτρων ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς πράξεως ταύτης, ἥτις πράγματι εἶναι λίαν κατάλληλος εἰς τὸ νὰ μεταδίδῃ παντοειδῆ κολλητικὰ νοσήματα ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀτόμου εἰς τὸ ἕτερον· διότι ἐν τῷ στόματι ἡμῶν κατέχουμεν ὀλόκληρον συστοιχίαν μικροβίων, ἅτινα, καίπερ οὐδετέρας φύσεως τὸ πλεῖστον δύνανται ἐν τισὶ περιστάσεσι νὰ γεννήσωσιν ἢ καὶ μεταδώσωσι νοσήματα. Ἀλλὰ μὴπως πᾶσαι ἡμῶν αἱ ἐνέργειαι δὲν ἐκτιθέασιν ἡμᾶς εἰς τὸν κίνδυνον μiasμάτων, προκαλουμένων ὑπὸ τῶν κατὰ ἑκατομμύρια ἐπὶ ἑκατομμυρίων διαρκῶς περικυκλοῦντων ἡμᾶς μικροβίων, εἴτε ὅταν εἰς κοινωτικὰς περιπατῶμεν ὁδοὺς καὶ εἰς ἐπιδελφείας ἀνέμους ἐκτιθέμεθα, εἴτε ὅταν ἐν ναοῖς, ἐν τοῖς θεάτροις, ἐν τοῖς καφενείοις καθήμεθα, ὅπου ἑκατοντάδες προσώπων διὰ τῆς ἀναπνοῆς, διὰ τῶν ἐνδυμάτων τὰ χεῖριστα μικροβία ἀμειβομένως ἀνταλλάσσομεν — ἵνα ἀφῶμεν κατὰ μέρος τὸν κίνδυνον, εἰς ὃν ἐκτιθέμεθα κατὰ τὴν πόσιν γάλακτος ἢ καὶ ὕδατος; Βεβαίως ἡδυνάμεθα ν' ἀπολυμάνωμεν τὸ γάλα· ὁμολογουμένως ὅμως δυσχερῶς κατορθοῦται τὸ νὰ πίνῃ τις βεβρασμένον μόνον ὕδωρ, ὁσάκις ὑπὸ τῆς δεινῆς διαφλέγεται.

» Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡδυνάμεθα πλεῖστα ὅσα νοσήματα νὰ διαφύγωμεν, ἀλλὰ τότε δὲν θὰ ἀπετελεῖτο ὁ ἡμέτερος βίος ἐκ διαρκοῦς ἀθροίσματος πόρων καὶ βασάνων; Εἶναι δὲ ἐν γένει δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις πάντων τούτων τῶν προφυλακτικῶν μέτρων; Οὐδὲν ἐπὶ τέλους ἄλλο θὰ ὑπελείπετο ἢ νὰ περικλεισθῶμεν δι' ὑαλίνου κώδωνος καὶ τοῦτον δὲ καθ' ἡμέραν διὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ ἀνθραϊκοῦ ὀξέος ν' ἀπολυμαίνωμεν!

» Εὐτυχῶς ἡ σοφὴ μήτηρ φύσις οὕτω πως ἡμᾶς ἐδουλοῦργησεν ὥστε δυνάμεθα νὰ ἐξουδετερώμεν καὶ

γυναικός, ἵνα πληροφορηθῇ τὴν ἀναντιρρήτως ἀρμόδιαν ἐν τούτῳ γνώμην καὶ τὸ φρόνημα αὐτῶν καὶ ν' ἀναγκάσῃ οὕτως αὐτοὺς ἐπιστημονικῶν νὰ παράσχουσιν ὁρίσμιν εἰς τὸ φίλημα. Τὰς ἀπαντήσεις λοιπὸν τῶν τριῶν τούτων ἐξόντων ἰταλῶν ἐπιστημόνων, διατετυπωμένους ἐν εἰδεί ἐπιστολῶν, ἐδημοσίευσεν ὁ ἐν λόγῳ κύριος ἐν γερμανικῇ μεταφράσει· τὴν ἀναδημοσίευσιν αὐτῶν ἐν τῇ «*Εβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει τοῦ Νεολόγου*» ἐπιχειροῦντες, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς πρώτης, τῆς τοῦ καθηγητοῦ Λομβρόζου.

νὰ καθιστῶμεν ἀκίνδυνα τὰ περιβάλλοντα ἡμᾶς μικροβία. Τὸ ἡμέτερον σῶμα περιλαμβάνει διαρκῆς καὶ ἀφθόνους συστοιχίας ὀργάνων ἐναντίον τῶν μικροβίων. Δι' αὐτῶν ἐν συνήθεσι περιστάσεσι προστατευόμεθα ἀπὸ τῶν τρομερῶν ἐχθρῶν, οἵτινες διαρκῶς καταστρέφονται καὶ ἀβλαβεῖς ἀποβαίνουσιν, ἐξαιρέσει βεβαίως ἐν περιπτώσει καθ' ἣς ἐπέρχονται ἐν καταπληκτικῷ ὄρωρ καὶ ἰδιάζον περικλείουσι δηλητήριον.

Αἱ ἐν τῷ ἡμέτερῳ σώματι περιλαμβανόμεναι ἐξουδετερωτικαὶ οὐσίαι τοσοῦτω ἐνεργητικώτεραι ἀποβαίνουσιν, ὅσην ἰσχυρότερος τυγχάνει ὁ ἡμέτερος ὀργανισμός. Ἐπειδὴ λοιπὸν σχεδὸν ἀδύνατος ἀποβαίνει ὁ εὐτυχὴς βίος, ὅταν διαρκῶς ἐπιθυμῶμεν δι' ἀπολυμάνσεων κλπ. ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν μικροβίων νὰ προστατεύωμεν, τὰ κράτιστα προφυλακτικὰ μέτρα κατ' αὐτῶν συνίστανται ἐν τῇ προσδοκίᾳ ἐνὸς ἐκάστου τοῦ νὰ ἐπιρρῶνῃ καὶ κραταιοῖ ἑαυτὸν διὰ γυμναστικῶν ἀσκήσεων, διὰ ψυχρολουσιῶν καὶ δι' ἀποφυγῆς παντοειδῶν ἀκολασιῶν, ἰδία δὲ ὑπερβολικῆς διανοητικῆς ἐργασίας, εἰς τρόπον ὥστε ἐξωπλισμένους ἡμᾶς νὰ εὐρίσκωσι τὰ μικροβία καὶ οὐδεμίαν νὰ δύνανται παρ' ἡμῶν νὰ προκαλῶσι βλάβην.

Ἐν τῇ ἰδιαζούσῃ περιπτώσει τοῦ φιλήματος τὰ βλαβερά μικροβία ἐξουδετεροῦνται ἐν τῷ ἡμέτερῳ στόματι καὶ διὰ τῶν ἀπειρῶν τῶν ἀνεπιτηδείων μάλιστα πολλακῶς ἀποδαινουσῶν φαγοκυττῶν (τούτέστι διὰ τῶν ἀμυγδαλοειδῶν ἀδένων), ὑμένων, οἵτινες φαίνονται προσωρισμένοι εἰς ἐξυπνότησιν τοῦ φιλήματος.

» Ἀς ἀφήσωμεν λοιπὸν τοὺς ἄγαν προσεκτικούς σοφοὺς ἀπαθῶς νὰ ἀδολεσχωῖ καὶ ἐν πλήρει πεποιθήσει περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς παρακολύσεως ἐνίων κινδύνων ἐν χαρᾷ καὶ εὐρίανη παραδοθῶμεν εἰς τὴν γλυκεῖαν τοῦ φιλήματος εὐχαρίστησιν. . . ἥτις θὰ ἐξεμυδενίζετο ἂν δι' ὑγειονομικῶν μέτρων περιορίζετο, ἅτινα ὁ ἀφῆρουν ἀπ' αὐτῆς τὴν γοντείαν τῆς ἐλευθερίας ἐξασκήσεως αὐτῆς καὶ ὀλόκληρον τὸ θεῖον αὐτῆς θέλητρον.

Ἐν Τουρίνῳ τῇ 19 ἀπριλίου 1893

Ὁλως ἡμέτερος

Κ. ΛΟΜΠΡΟΖΟΣ.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ) Γ. Κ. Α.

ΖΩΙΑ ΜΚΡΑ ΜΕΤΑ ΜΕΓΑΛΩΝ.

Ἐπιζωοτία.

Κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1788 ὅποτε κηρύχθη ὁ Πελαγονεῖς Νεκτάριος ἔλαθεν χώραν τὸ ἀκόλουθον γεγονός. Ἰερεὺς τις λευκόθριξ ἔζη ἐν φῶς θεοῦ εἰς τὴν καλλιτέραν κώμην καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν αἱ κωμοπόλεις ἐφιλοξένουν τὴν ἀριστοκρατίαν. Καλὸν νὰ ἀνασπάτῃ τις τὴν μνήμην τῶν σεβασμίων γερόντων. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι φάνονται ὡς φάσματα διὰ τοὺς μὴ γι-

*) Ἰδε ἀριθ. 38, σελ. 749—751.

νώσκοντας αὐτοὺς πλὴν ἄλλ' ὅμως κέκτανται γοητεῖαν ὡς ἡ δρόσος τῆς ἱστορίας. Παρ' αὐτῇ ἤκουσα τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο, ὅπερ καὶ μεταδίδω πιστῶς. Ἀποκαλυφθεῖτε, ὁμιλεῖ ὁ γέρον. «Κατὰ τοὺς χρόνους ἐμείνους οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν νὰ στολιζοῦν τὰς γυναῖκας τῶν μὲ χρυσὰ φορέματα καὶ φλωρία. Πολλάκις ὁ ἱερεὺς τοὺς εἶπε νὰ ἦναι λιτοί· οὐδεὶς τὸν ἤκουε, πολὺ δὲ περισσότερον αἱ γυναῖκες. Ἀπελπισθεὶς κατελάμβανε τὴν θέσιν τοῦ νάρθηκος τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκεῖ κατέγραφε τὰ ὀνόματα τῶν ζώτων καὶ κεκοιμημένων». Ὑπομονητικὸς εἰς τὰς ἀπεραντολογίας τῶν γυναικῶν ἔτριψε τὸν χονδρὸν κάλαμον ἐπὶ τοῦ χάρτου μέλπων κατ' ἰδίαν τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαυὶδ «Ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων, ἐκεῖ πλοῖα κτλ.». Ὅλοι τὸν ἐσέβοντο. Μετὰ τὸ πέρας τῆς καταγραφῆς τῶν ὀνομάτων ἤθροίξε τὸν χάρτην καὶ ἐπλήρου τὸ πιστόλιόν του τὸ ὅποιον πάντοτε ἐκράτει ὀπισθεν, ἐντὸς τῆς ζώνης. Κατόπιν διηυθύνετο ὀλίγον μακρὰν τοῦ ναοῦ καὶ ἐκεῖθεν ἐκπυροκρότει τὸ ὄπλον του, κράζων μεγαλοφῶως. «Λάβε Θεέ μου, ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα του. Μπούμ. Ἀμήν». Ἡ πράξις αὕτη τοῦ ἱερέως βεβαίως δὲν ἦτο ἐπαινετὴ. Διέβλεπεν ὅμως ὡς διορατικὸς τὴν εὐρωτιῶσαν ἔξιν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐζήτουν ἐν τῇ καταγραφῇ τῶν ὀνομάτων τὴν ἐξιλέωσιν τῶν ἀνομιμάτων τῶν καὶ οὐχὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὸν οἶκτον πρὸς τὰ ζῶα. Ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος, ὃν θὰ ἐξαγγέλωμεν προσεχῶς ἐκ τοῦ τάφου φωτεινὸν, κληροδοτεῖ ἀρκετὰς σημειώσεις εἰς τὰς λευκὰς σελίδας τοῦ εὐχολογίου του. «Ἡ συμφορὰ σωφρονίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ κακὸς χριστιανὸς σημαίνει κατάρξα. Ὁ ἱερεὺς εἶναι ὡς τὰ πτηνὰ τὰ ὅποια κελαιδοῦν. Ὁ πρῶτος διδάσκει τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, καὶ τὸ ἄπειρον μεγαλεῖον τοῦ παντοδυνάμου». Καὶ ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις ἀπείχε τῆς ἀσεβείας. Ἐν τῇ συνέσει του ὅμως συνησθάνθη ἡ μεγάλη ἐκείνη ψυχὴ τὴν μέλλουσαν ἐξαχρεῖωσιν, ἥτις δὲν παύει νὰ προσθέτῃ κηλίδας εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῆς ἡμετέρας φυλῆς. Ἐπισυνάπτω πρὸς τὸ παρὸν δύο πρόσφατα παραδείγματα. Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἱερεὺς ἀλβανὸς ἐκ Κόλ... σπεύδει πρὸς κατὰδίδω πτωχῆς γυναικὸς, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ εἰς τὸν σύζυγόν της μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν. Δαπανᾷ ἄνω τῶν 10 λιρῶν πρὸς σύλληψιν αὐτῆς καὶ ἀπολαμβάνει γρόσια 300 τὰ ὅποια ὤφειλε πρὸς αὐτόν. Τὴν συνελθεῖν. Εἶδον τὸ ἄγριον πρόσωπον τοῦ ἱερέως καὶ ὁ γινώσκων τὰ ἦθη τῶν ἀλβανῶν περὶ ἐκδικήσεως, φαντάζεται τὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν. Ἄλλο σοβαρώτερον. Ἐσχάτως ἐδόθησαν εἰς πλούσιον ἱερωμένον πρόσωπον δύο λίραι ὁθωμανικαὶ ὅπως προσένεγκη αὐτὰς εἰς τὸ ἑλληνικὸν νοσοκομεῖον τῆς κοινότητος Βιτωλίων πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀτυχοῦς ἱερέως ἐκ Κκ. τοῦ κληροδοτήσαντος ζώντος ἔτι εἰς τὴν γῆν τὸν ἕνα πόδα του. Ὁ ἱερεὺς μετέβη εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ἡ ἐλεημοσύνη ἐκατήθη. Καὶ ὁ ἀπλοῦς λαὸς, ὃν οἱ διοπτροφόροι θεωροῦσιν ἡλίθιον, οἰκτερεῖ τὴν κακοδαίμονίαν τῶν φιλαργύρων, τοὺς περιφρονεῖ, σφίγγει ἀπὸ κάποτε

τὴν πυγμὴν του καὶ στρέφει τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ κατὰ διάνοιαν λέγει πολλά, ἐννοεῖται, δὲ οὐχὶ εὐλογίας. Δυσχερὲς εἶναι τὸ ἔργον τοῦ χρονογράφου, ἀλλ' ἔτι δυσχερέστερον ὅταν κρύπτηται ἡ ἀλήθεια. Οἱ ξένοι καγγάζοντες ἀθροίζουσι τὰ σφάλματά μας ὅπως ἡμέραν τινὰ παραδώσωσιν εἰς τὴν δημοσιότητα. Ἐλευθεροὶ εἶναι νὰ πράξωσι τοῦτο ὅποταν θέλωσιν. Ἀμειλικτότερον ὅμως καὶ ἄνευ τινὸς οἴκτου θὰ τὸ πράξωσιν οἱ ἀπόστολοι τῆς ἑλληνικῆς δημοσιογραφίας, ἵνα μὴ ἐκληφθῶσιν ὅτι ἀποφεύγουσι τὰ ἐλαττώματα παραμορφούντες τὰ προτερήματα. Ἡ δημοσιογραφία κατέστη σχολεῖον ἀναγκαῖον διὰ τοὺς ποθοῦντας τὴν ἐξάπλωσιν τῆς φιλανθρωπίας καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Συνεχίζοντες τὴν περὶ τῶν κτηνῶν μέριμναν τῶν εὐρωπαϊῶν, προβαίνομεν εἰς ἀφήγησιν δύο συνοπτικῶν διηγημάτων δι' ὧν οἱ χωρικοὶ τῆς Αὐστρίας καὶ Ρωσίας εἰς τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος διδάσκουσι τὰ τέκνα τῶν. Οἱ κάτοικοι τοῦ Πρασιῦδ—Cronstat—τῆς Οὐγγαρίας τμήμα Sibin ἀφηγοῦνται ὡς ἐκ τοῦ ἔσματος ἐμφανίζεται ὅτι τὸ πτηνὸν Mirla ἄλλοτε ὁμιλεῖ καὶ παρηγορεῖ αὐτοὺς εἰς τὸ θάνατον. Τὸ πτηνὸν καὶ νῦν ὑφίσταται καὶ θρηνοδεῖ, εἶναι δὲ κατὰ τὸ σχῆμα ὀλίγον μικρότερον τοῦ κόρακος καὶ παρακολουθεῖ τοὺς ὑλοτόμους οὕς ἀγαπᾷ καὶ θεᾶται ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων καὶ τέρπει αὐτοὺς μετὰ τὴν πένθιμον φωνὴν του. Ὁ χωρικός ἐν τῇ ἀφελείᾳ του φρονεῖ ὅτι ἡ Μίρλα ἀντιλαλεῖ τοὺς πόνους του. Ἐκτὸς τούτου οἱ χωρικοὶ ἐκ παραδόσεως τηροῦσιν εὐλαβῶς τὸ ἔσμα τῆς Μίρλας, τὸ ὅποιον μελπομένην ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπαράσσει τὴν καρδίαν τοῦ ἀκροατοῦ. Τὸ ἱστορικὸν κατὰ περιλήψιν.

Μήτηρ ἔχουσα μονογενῆ υἱὸν ἐκληρώθη νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν βασιλεῖα τῆς Αὐστρίας. Ἐπειδὴ ὁ νέος ἐλυπεῖτο διὰ τὴν μνηστὴν του, πρὶν ἀναχωρήσῃ ἡ μήτηρ ἔσπευσεν αὐτοῦς. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ νέου ἡ κακὴ μήτηρ, φρονούσα ὅτι ἡ νύμφη τῇ ἀφῆρσεν ὅλην τὴν ἀγάπην τοῦ υἱοῦ της, τὴν ἔκλεισεν εἰς τὸ σκοτεινὸν ὑπόγειον τῆς οἰκίας της. Γνωστὸν δὲ τυγχάνει ὅτι ἡ ἱστορία τῶν πενθερῶν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην δὲν εἶναι εὐάρεστον. Ἐννοεῖται λοιπὸν ὅτι ἐν τῷ ὑπογείῳ ἡ ἀτυχῆς νύμφη ἔτρωγε ξύλον καὶ ὅλον τὸ ἄγος τῆς ζηλοτυπίας τῆς πενθερᾶς. Ὁ νέος ἐπιστρέφει ἐκ τοῦ στρατοῦ καὶ ὡς εἴθισται εἰς τοὺς στρατηλάτας τῆς εἰρήνης δροσιζεται εἰς τὸ παρακείμενον μικρὸν πανδοχεῖον, ὅπου καὶ μανθάνει τὰ τῆς ποτρίδος του νέα. Λαμβάνει λοιπὸν γινώσιν ὅτι πρὸ πολλοῦ ὁ νουτάρχης τοῦ δημαρχείου ἀφηγήθη καὶ ὁ εὐλαβὴς ἱερεὺς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ σύζυγός του ἀμέσως ἐγκατέλειπε τὸν οἶκον του ἀκολουθήσας τὸν ἐραστὴν της. Μετ' ὀλίγον ἡ μήτηρ ἐνεργαλίσθη τὸν υἱὸν της χαίρουσα διότι ἐγίνωσκε περὶ τῆς δραπετεύσεως τῆς συζύγου του.

Πάντοτε ἐν τοῖς χωρίοις ἡ κοινὴ γνώμη ρυθμίζεται ἀπὸ τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ δημάρχου ἀδιάφορον ἂν τοῦτο εἶναι ὀρθόν, τὸ εἶπον οἱ ἄρχοντες οἱ χθὲς ψωμοζήται καὶ νῦν πλούσιοι καὶ πρέπει νὰ πιστευθῇ ὁ λόγος τῶν. Καὶ τοιοῦτοτρόπως γεννῶνται καὶ θνήσκουν τόσα πλάσματα τοῦ Θεοῦ χωρὶς νὰ ληφθῶσι ὑπ' ὄψιν τὰ

παράπονα ἐνίων χωρικών. οἵτινες διὰ τὴν πιστευθῶσιν ἀνάγκη πᾶσα νὰ μὴ φέρουν πέδιλα ἀλλὰ συστάσεις.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ νέος μελαγχολῶν καὶ ἄνευ τινῶν παρατηρήσεων πρὸς τὴν μητέρα του διευθύνεται εἰς τὸ δάσος ὅπως ἐν ἀνέσει θρηνήσῃ. Ἀλλ' ἰδοὺ ὁ ἀντιλήπτωρ τῶν δυστυχῶν χωρικών — ἡ Μίρλα — ἐπεφάνη καὶ τὸν παρεγρεῖ. Ὁ Γιόχαν — Ἰωάννης — ὅμως δὲν δίδει προσοχὴν καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ θρηνώδες ἔσμη. «Ἐχασα τὴν πλάνην μου ἀλλ' ἔχω τὴν μνήμην». Καὶ εἰς ἀπάντησιν ἡ Μίρλα διὰ τῆς φωνῆς τῆς ἐλκύει τὴν προσοχὴν τοῦ νέου: «Γιόχαν παιδί μου τὸ καύχημα τοῦ χωριοῦ, ἡ φλόξ τῆς ἀγάπης καὶ ὁ καθρέπτης τῆς Φλωρίδας, μὴ θρηνῇς, ζῇ ἡ Φλωρίδα πιστὴ εἰς τὸν ἔρωτά σου. Εἰς τὸ ὑπόγειον ἡ μήτηρ σου τὴν ἔκλεισε καὶ σὲ ἀναμένει νὰ τὴν σώσης». Ὁ Γιόχαν σπεύδει καὶ ἀνεύρισκει αὐτὴν εἰς σκελετώδη κατὰστασιν. Τὴν ἐρωτᾷ ὁποῖαν τιμωρίαν προτείνει διὰ τὴν μητέρα του. Ἡ σύζυγός του ἀπαντᾷ «Εἰς πᾶν ἀμάρτημα ἔλεος». Ὁ Γιόχαν οὐδένα ἀκούει καὶ καίει τὴν μητέρα του πρὸς παραδειγματισμὸν. Καὶ οἱ χωρικοί, τέκνα τῶν παραδόσεων, φρονοῦν ὅτι, ὅταν θέλῃ, ὁμιλεῖ καὶ σήμερον ἡ Μίρλα διὰ τὴν νύξεργέτησιν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι πρᾶγματι ἀγαποῦν. Καὶ οἱ ὁδοιποροῦντες τὰς χώρας τῆς Αὐστρίας θαυμάζουσι τὴν ἡμερότητα τῶν ζώων, τὴν οἰκειότητα τοῦ χωρικοῦ, ὅστις κινεῖ τὴν μάστιγα σπανίως πρὸς ἐκφοβισμόν ἢ πρὸς τιμωρίαν του.

A. TSIMIS.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ. — Τὸ περὶ τῶν σεισμῶν τῆς Ζακύνθου ἄρθρον τοῦ κ. W. — G. Forster. — Ἀνακοινώσεις G. Pouchet καὶ Ch. Rabot περὶ πολιτῶν πάγων. — Ἡ εἰς τὰς πολιτικὰς θαλάσσις ἐκδρομὴ τοῦ Pca Y. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἡ δοκιμασία τοῦ θανάτου. — Μετεωρολογικὸν δελτίον τοῦ μηνὸς ἰουνίου (v. ἡμ.).

Ἐν τῇ Mediterranean Naturalist τοῦ ἀπριλίου ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ ἐν Ζακύνθῳ διευθυντοῦ τοῦ Eastern Telegraph κ. W. G. Forster, ἐν ᾧ ἀναγράφονται τὰ περὶ τῶν δονήσεων, αἵτινες ἐπ'ἀνεγκον κατὰ ἰανουάριον τοσαύτας εἰς τὴν ἀτυχῇ νῆσον καταστροφάς, ὅπερ θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ φιλοξενησώμεν εἰς ταῖς ἡμετέραις στήλαις, ἐπιφυλασσόμενοι πάντοτε νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ τὴν βεβαίως γεννησομένην λεπτομερεῖ μελέτην τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας οἱ σεισμοὶ οὗτοι ἔλαβον χώραν.

Κατὰ τὸν γράφοντα ἐκ παραδόσεως φέρεται ὡς σχεδὸν βέβαιον ὅτι ἡ Ζάκυνθος ὑπόκειται ἀμεταβλήτως εἰς σεισμόν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὁδοῦν κατὰ πᾶν τριακοστὸν ἔτος, τοῦ κύκλου δὲ τοῦτου τῶν σεισμικῶν διαταράξεων ὄντος ἄλλως κοινοῦ εἰς ἀπάσας τὰς ἐκτεθειμένας εἰς τὴν μάστιγα ταύτην χώρας τῆς μεσημβρινοανατολικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος. ὅπως Ἀσίας, ἔπεται ὅτι ὑφίσταται ἐντελὲς καθεδρὸς

νόμος διέπων τὰ φαινόμενα ταῦτα. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, ἐὰν παρέλθῃ ἀρκετὰ μακρὸς χρόνος ἄνευ ἐλαφρῶν δονήσεων, αἵτινες κατὰ μέσον ὄρον παράγονται ἐβδομαδιαίως εἰς τὰς μὴτῆσαιακάς χώρας, τὰς δὲ περιόδους ταύτας τῆς σχετικῆς γαλῆνης διαδεχθῇ περίοδος σταθερῶν δονήσεων, εἶνε σχεδὸν βέβαιον ὅτι καταστρεπτικὸς παραχθῆσεται κύπος. Τοῦτο ἀποτελεῖ σημεῖον σπουδαιότατον, ὅπερ οὐδόλως δεόν νὰ μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἀρχῆς τῶν δονήσεων τούτων.

Ὁ τελευταῖος ὁδοῦν σεισμός, ὁ πρὸ τῆς συγχρόνου σειρᾶς καταστρεφῆς τὴν χώραν, ἐγένετο τῇ 14]26 ὁκτωβρίου 1873, καίτοι δὲ ἦτο οὗτος κατὰ πολὺ ἥττον φοβερός τοῦ τελευταίου, οὐδὲν ἥττον ἔλαβε γένεσιν εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μόνου χιλιομέτρου ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ συγχρόνου κύπου, ὡς τοῦτο ἀπέδειξαν αἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην γενόμεναι μελέται.

Ὁ σεισμός οὗτος ἔσχεν ἀκριβῶς τὰ αὐτὰ τοῦ τελευταίου χαρακτηριστικά, τὰ αὐτὰ πρόδρομα φαινόμενα, τὰς αὐτὰς συνακολουθούσας περιστάσεις. Ἀλλ' ὡς τε δὲ, εἰ καὶ ἀπὸ τοῦ 1873 κύποι σημαντικοὶ καὶ ἕτεροι ἐλαφρότεροι ἔλαβον χώραν, οὐδεὶς τούτων ἔσχε ποτὲ τοσοῦτον τοπικὸν χαρακτῆρα, ὅσα οἱ τελευταῖοι. Κατὰ τὸν μέγαν σεισμόν τῆς 15]27 αὐγούστου 1886, ἐξ οὗ καταστράφησαν τὰ μεσημβρινοανατολικῶς τῆς Ζακύνθου κείμενα Φιλιατρά, ἡ νῆσος ἔμεινεν εὐτυχῶς ἐκτὸς τῶν ἀμέσων κυμάτων τῶν σεισμικῶν δυνάμεων, ἅτινα προέβαινον ἀκτινῶδ' ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ κύπου, κείμενου εἰς πλάτος 37° 25' καὶ εἰς ἀνατολικὸν μῆκος 21° 11' (ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Γρηνοῦνσιου). Ὁ σεισμός οὗτος ἐγένετο παραίτιος σημαντικῶν ζημιῶν, ἡ δὲ δύναμις αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσαύτη ὥστε, παρὰ τὴν ἀπόστασιν, μέγιστον νὰ προξενήσῃ ἐν Μεσίτῃ τρώγον.

Ἀπὸ τοῦ 1886 μέχρι τοῦ ἔαρος τοῦ 1890, ἐγένοντο μὲν πολυάριθμοι μικροὶ κύποι, ἀλλὰ κατόπιν καὶ μέχρι τοῦ αὐγούστου τοῦ 1892 ἐλαφραὶ τινες μόνον ἐσημειώθησαν δονήσεις. Τὴν 4]16 αὐγούστου, παρήχθησαν αἰφνης περὶ τοὺς δώδεκα μικροὶ κύποι, ἐντελὲς τοπικοὶ, διευθυνόμενοι ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, μετὰ τριήμερον δὲ ἀπόλοιτον ἡσυχίαν, ἤρξαντο καὶ πάλιν, καί, καίπερ ἀπλοὶ ὄντες παλμοί, εἶχον λίαν ἐνδεδειγμένον χαρακτῆρα.

Τὸ μεσονύκτιον τῆς 15]27 αὐγούστου, ἰσχυρὸς παρήχθη κύπος, ἀπὸ δὲ τῆς στιγμῆς ταύτης μέχρι τῶν ἰσχυροτέρων ἔτι δονήσεων τῆς 22]3 καὶ 24]5 δεπτεμβρίου, τὸ ἔδαφος ἀδιαλείπτως ἐσαλεύετο. Εἶτα δὲ, μετὰ γαλῆνην ἡμερῶν τινῶν, οἱ κλονισμοὶ ἐπανεληφθῆσαν καὶ ἐξηκολούθησαν μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ἰανουαρίου. Τέλος, μετὰ δεκαπενθήμερον νέαν περίοδον ἐντελοῦς ἡσυχίας, τὴν 18]30 ἰανουαρίου, τὴν 9 ὥραν τῆς πρωίας, λίαν διακεκριμένος ἡκούσθη μικρὸς σεισμός, ὃν διεδέξατο δόνσεις βραχεῖα, ξηρά, ὡς ἂν εἰ ἐπιπτε μᾶζα τις, μετὰ ταύτην δὲ ἐπανῆλθεν ἡ προτέρα γαλῆνη. Ἐσημείωσα μετὰ τὸν κλονισμόν σειρὰν μικρῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης, ἥτις ἦτο γαλῆνια ἐπὶ καὶ μετὰ τὸ φαινόμενον. Ἡ νύξ διήλθεν ἐν ἡσυχίᾳ, ἀλλὰ τὴν 5 ὥρ. 34' τοπικοῦ χρόνου, σύμπασα ἡ νῆσος ἤρξατο σαλευομένη ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς κατὰ τρόπον φοβερόν, διὰ κινήσεως κα-